

Mededelingenblad Heemkundekring Son en Breugel

Jaargang 43 nr. 4-----september 2017

LEZING 'EEN NIET ZO GOUDEN EEUW' DOOR HENK ROOSENBOOM

Deze lezing vindt plaats op woensdag 20 september a.s. in de zaal van café 'De Zwaan'. Aanvang 20.00 uur. De toegang is gratis voor leden. Niet-leden betalen € 2,00.

De periode 1648 tot 1795 is een 'vergeten' periode in de geschiedenis van onze provincie. Veel mensen weten wel het een en ander over de roemrijke tijd van het hertogdom Brabant in de middeleeuwen – denk aan hertog Jan – en ook nog over

de 19de en 20ste eeuw, maar weinig over de tijd ertussen. De anderhalve eeuw tussen 1648 en 1795 wordt nog vaak gezien als een duistere tijd, de periode dat 'wij' onder de knoet van de protestanten zaten en uitgebuit werden. Deze opvatting, zo begrijpt u natuurlijk, is inmiddels achterhaald. Tegenwoordig denken we toch wel enigszins genuanceerder over Brabant in de 17de en 18de eeuw. Niet dat het allemaal rozengeur en maneschijn was: er wás veel armoede, de meeste politieke functies wáren in handen van protestanten.

Er bestónd veel onveiligheid en oorlogen en brandschattingen waren aan de orde van de dag. Maar aan de andere kant, het is wel het tijdperk geweest, waarin onze provincie vorm gekregen heeft, waarin de kiem is gelegd voor het moderne Noord-Brabant.

Toen Noord-Brabant in 1648 definitief een deel werd van Noord-Nederland werden de katholieke inwoners van Brabant geconfronteerd met de calvinistisch protestantse cultuur van het noorden. Dit ging niet zonder problemen, maar geleidelijk aan leerden, misschien uit de nood geboren, beide partijen elkaar steeds beter kennen en groeiden zo langzaam naar elkaar toe, totdat, in de tijd van de Bataafse revolutie na 1795, Noord-Brabant gelijkwaardig werd en zich begon te emanciperen.

In deze lezing wordt deze geschiedenis verteld aan de hand van talloze afbeeldingen, gezien vanuit het perspectief van de regio Zuidoost Noord-Brabant, het oude Kempen- en Peelland. Het verhaal wordt zoveel mogelijk benaderd vanuit de mensen die hier woonden en werkten. Hoe zagen en beleefden zij hun wereld en hun tijd?

Henk Roosenboom

Henk studeerde geschiedenis aan de Katholieke Universiteit Nijmegen en was jarenlang verbonden aan het Rijksarchief in Noord-Brabant. Van 1988 tot 2002 was hij gemeentearchivaris van Helmond. In 1997 promoveerde hij op een proefschrift over de dorpschool in de Meierij van 's-Hertogenbosch, 1648-1795. Na de fusie van het Gemeentearchief Helmond met het Streekarchief Eindhoven in 2002 werkte hij tot juni 2005 als wetenschappelijk en educatief medewerker op het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven. Hij schreef een groot aantal bijdragen over de geschiedenis van oostelijk Noord-Brabant.

VERSLAG FIETSTOCHT 2017

Zondagmiddag 25 mei werd door de Heemkundekring Son en Breugel alweer voor de negende keer een fietstocht door de omgeving van Son en Breugel georganiseerd. Mede dankzij het prachtige fietsweer hadden we een goede opkomst en kon dit keer de regenkleding thuis blijven.

De uitgestippelde route had een lengte van ongeveer 30 kilometer maar sommigen hadden de smaak zo goed te pakken dan ze op het eindpunt meer dan 40 kilometer op de teller hadden staan.

Vanaf de start bij het Oude Raadhuisje voerde de route ons via de begraafplaats langs het Dommelbalkon naar het voormalige brevierhuisje en vervolgens de Dommel over, langs De Leet richting Breugel. Daarna langs het hertenkamp weer richting Hendrik Veenemanstraat, over de Rooijseweg, langs het monumentje verwijzend naar de militaire begraafplaats via Vressel naar het kanaal.

Dan via Stad van Gerwen en schaapherder Erik de Vries naar Nederwetten waar bijna iedereen wel even aanlegde om een drankje of ijsje te nuttigen.

Het kostte daarna wat moeite om de prachtige plaats in de zon weer te verruilen voor het fietszadel maar we moesten verder. Richting Eindhoven nu. Eerst vlak langs de oude toren van Nederwetten, via de mooie brug over de Dommel, langs een

prachtig stuk Dommel naar Bokt en over 'Sprookjesbosch' naar Ekkersrijt. Dan over de brug bij Houtens een mooi stukje binnendoor richting Breugel waarna we via het Keske uiteindelijk bij Den Bauw konden finishen en waar onder het genot van de gratis consumptie nog flink werd nagepraat.

TORENDAG 2017 IN SON EN BREUGEL

Tijdens de jaarlijkse 'Torendag' organiseren betrokken heemkundekringen samen met de Stichting Archeologisch Samenwerkingsverband op de verschillende middeleeuwse kerklocaties presentaties of rondleidingen.

In Son was de St.-Petrus' Bandenkerk inclusief de toren en in Breugel de St.-Genovevakerk inclusief de pastorietaan geopend.

De toren in Son werd bezocht door ruim 70 personen, veel gezinnen met kinderen, waarvan vooral de kinderen enthousiast via de 100 treden tellende wenteltrap omhoog klommen. Het oefenklavier van de beiaard op de eerste zolderverdieping is constant 'betimmerd' door kinderen en ook op de echte beiaard mochten zij spelen.

De beiaardiers Cor Nooijen, Marja Janssen-van Dinter en Pie Conijn hadden dus niet te klagen over belangstelling en waren achteraf dan ook erg tevreden.

Veel bezoekers maakten gebruik van de mogelijkheid om met de uitgedeelde beschrijving in de hand door het Vroonhovenpark te wandelen.

Ook de medewerking en openstelling van de St.-Petrus' Bandenkerk was een succes. Vooral door de combinatie van de fototentoonstelling door Myriam Merks-Meijkamp en de Powerpoint presentatie van Henk Hutten was er veel bezoek aan de door afbraak bedreigde kerk.

De kerk in Breugel mocht zo'n 40 geïnteresseerden ontvangen

waarvan een groot deel ook de toren beklom en gebruik maakte van de mogelijkheid om onder begeleiding van gidsen van het IVN de pastorietaan te bezoeken.

Naar een aarzelend begin kwam er rond 15.00 uur meer 'leven' in de kerk.

De nieuwe organist, Piet Pijnakker, was zeer enthousiast en menig bezoeker heeft het orgel kunnen bespelen.

Verschillende bezoekers gaven aan ook in de omliggende dorpen torens bezocht te hebben of nog te gaan bezoeken.

We mogen terugkijken op een geslaagde dag.

AANKONDIGING VAN ACTIVITEITEN IN HET SEIZOEN 2017, ZODAT U DEZE ALVAST IN UW AGENDA KUNT OPNEMEN

Dinsdag 24 oktober 2017 Sjors van de Greef/Dirk Paagman, Romeinen in het Groene Woud;

Woensdag 13 december 2017 nog niet bekend;

Alle lezingen worden gegeven in de zaal van 'De Zwaan' (Wijzigingen voorbehouden).

SCHENKINGEN VAN:

Dhr. W. van Heeswijk: een boek en veel documentatiemateriaal.

Hartelijk dank voor de aanvulling van onze verzameling.

HET BESTUUR VAN DE KRING BESTAAT UIT:

- Voorzitter:** Dhr. J.C. den Uijl
voorzitter@hkksonenbreugel.nl
Tel. 0499-473160
- Secretaris:** Dhr. F.H.A. Wilbrink
secretaris@hkksonenbreugel.nl
Tel. 0499-473049
- Penningmeester:** Dhr. C. Verdonschot
penningmeester@hkksonenbreugel.nl
Tel. 0499-475680
- Archeologie:** Dhr. B. van Gils
archeologie@hkksonenbreugel.nl
Tel. 0499-476428
- Documentatie:** Mw. J. Dijsselbloem-Visser
documentatie@hkksonenbreugel.nl
Tel. 0499-473331
- Lezingen
en excursies:** Dhr. Th. van Dommelen
excursies@hkksonenbreugel.nl
Tel. 0499-473310
- Dhr. D.S. van Hattum
webmaster@hkksonenbreugel.nl
Tel. 0499-471008
- Dhr. J.B.M. de Vries
ledenadmi@hkksonenbreugel.nl
Tel. 0499-472546
- Website:** www.hkksonenbreugel.nl
- Social Media:** Facebook en Twitter

ISSN 2405-8777

Werkgroepen:

De werkgroepen houden zich bezig met:

- Documentatie
- Genealogie
- Foto's, bidprentjes en familieberichten
- Het project 'Kadastrale Atlas'
- Monumenten
- Archeologie

Bezoekadres Heemkamer:

Oude Raadhuis, Markt 1, 5691 AR Son
Tel. 0499-323359 (op werktijden)

Werktijden in het Raadhuisje:

Maandag van 09.00 - 16.00 uur en 19.30 - 21.30 uur.
Donderdag van 14.00 - 16.00 uur en 19.30 - 21.30 uur.

Openingstijden Heemkamer:

Maandag van 09.00 - 16.00 uur
Donderdag van 14.00 - 16.00 uur
Maandag- en donderdagavond: 19.30 - 21.30 uur
(alleen op afspraak, tel. 0499-473331)

Publicaties:

- Heem Son en Breugel (4x per jaar)
 - Mededelingenblad (7x per jaar)
- Voor overige publicaties zie onze website

Verspreiding publicaties:

Mw. J. Verdonschot-Brewel
Tel. 0499-475680

Lidmaatschap:

Contributie € 21,- per jaar.
Gezinsleden € 12,-

Hierin zijn begrepen:

- Tijdschrift 'HEEM SON EN BREUGEL'
- Mededelingenblad
- Lezingen en organisatie van excursies

Rekeningnummer bij de ING bank:

NL26 INGB 0004 0760 74 ten name van Heemkundekring
SON en BREUGEL

Abonnement 'In Brabant':

U kunt zich via de Kring abonneren op het Tijdschrift
'In Brabant', voorheen 'Brabants Heem', tegen een
gereduceerd tarief.